

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

ДАЙДЖЕСТ

ПРАВОВИХ ПОЗИЦІЙ ВЕРХОВНОГО СУДУ
У СПРАВАХ ПРО ЗАХИСТ ЧЕСТІ,
ГІДНОСТІ ТА ДІЛОВОЇ РЕПУТАЦІЇ
(ДИФАМАЦІЙНІ СПОРИ)

Комітет з цивільного права та процесу НААУ

2021

Дайджест підготовлений Керівником Секції з питань захисту ділової репутації Комітету з цивільного права та процесу НААУ Юрієм Демченком.
Контакти: 04070, м. Київ, вулиця Борисоглібська, 3, 5-й поверх
Голова Комітету Олег Простибоженко

№ справи:	757/25649/17
Дата:	06 травня 2020 року
Суд:	Касаційний цивільний суд Верховного Суду
Короткий виклад:	<p><i>Верховний Суд зазначив, що спростування даних, які містяться в повідомленні про підозру, у порядку цивільного судочинства є неприпустимим. Інформація Генеральної прокуратури України з огляду на норми ст. 62 Конституції не може вплинути на право позивача вважатися невинуватим. Має проводитися вагоме розрізнення між твердженнями про те, що особа лише підозрюється у вчиненні певного злочину, і відвертим визнанням того, що особа його вчинила.</i></p> <p>Верховний Суд задовольнив касаційну скаргу Відповідача, скасував рішення попередніх інстанцій і відмовив у позові.</p> <p>Позивач звернувся до суду з позовом до Генеральної прокуратури України про визнання інформації недостовірною та такою, що порочить честь, гідність і ділову репутацію. Позивач мотивував позов тим, що Генеральна прокуратура України розмістила на своїй сторінці неправдиву інформацію про причетність Позивача до створення злочинної організації, перебуваючи на посаді в банку, вина позивача в установленому законом порядку не встановлена, його власне ім'я використане протиправно, відсутній вирок суду щодо його винуватості, він не був та не є власником банку. Верховний Суд задовольнив касаційну скаргу Генеральної прокуратури та зазначив, що посилання судів на те, що вищенаведені документи не є документами, які встановлюють винність особи, а тому і поширена відповідачем інформація є недостовірною, безпідставні, так як в оспорюваній публікації про винність позивача у вчиненні злочину не зазначається й не стверджується. Крім того, визнаючи у порядку цивільного судочинства недостовірною поширену у публікації інформацію, яка є інформацією із підозри про злочин, суд не врахував, що обставини стосовно власності Позивача та наявності у нього організаційно-розпорядчих та адміністративно-господарських обов'язків на посаді у</p>

банку впливають на наявність чи відсутність складу кримінального правопорушення в його діях і досліджуються під час досудового розслідування у зазначеному кримінальному провадженні. Отже, інформація Генеральної прокуратури України з огляду на наведену конституційну норму не може вплинути на право позивача вважатися невинуватим, поки його вину не буде доведено в установленому законом порядку. Захист честі і гідності у цьому випадку може бути реалізовано шляхом надання іншої точки зору, наприклад шляхом реалізації права на відповідь. Тому в цій частині доводи касаційної скарги є безпідставними.

Верховний Суд у своїй Постанові зазначає: «Європейський суд з прав людини констатує, що має проводитись вагоме розрізнення між твердженнями про те, що особа лише підозрюється у вчиненні певного злочину, і відвертим визнанням того, що особа його вчинила (*Bohmerv. Germany*. 54, 56, *Nestakv. Slovakia*, 88-89). Слід принципово розрізняти повідомлення про те, що когось лише підозрюють у вчиненні злочину та чітку заяву, зроблену за відсутності остаточного вироку, про те, що особа вчинила злочин (*Ismoilov and Others v. Russia*, № 2947/06 від 24 квітня 2008 року). Чи порушує заява державної посадової особи принцип презумпції невинуватості – слід визначати у контексті конкретних обставин, за яких було зроблено таку заяву (*Daktaras v. Lithuania*). Ніщо не може завадити відповідним органам надавати інформацію про перебіг розслідування в кримінальних справах, адже це б суперечило б праву на свободу вираження поглядів, проголошеному статтею 10 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (*Alenet de Ribemont v. Frence* від 10 лютого 1995 року, п. 33, п. 38, п. 41)»

Посилання на джерело:

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/89180533>

№ справи:

607/6865/2018

Дата:

05 червня 2019 року

Суд:

Велика Палата Верховного Суду

Короткий виклад:

Велика Палата Верховного Суду зробила висновок про те, що спори щодо захисту честі, гідності, ділової репутації та відшкодування моральної шкоди є цивільно-правовими, ЦПК України не визначає обмежень щодо

розгляду таких спорів між фізичною і юридичними особами в порядку цивільного судочинства. Визначення предмета, підстав позову та відповідача у спорі – це право, яке належить позивачу, а встановлення обґрунтованості позову – це обов'язок суду, який здійснюється під час розгляду справи, а не на стадії відкриття провадження.

Позивач звернувся із позовом до ГУ ДФС України в Тернопільській області про захист честі гідності і ділової репутації, відшкодування моральної шкоди. Суди першої та апеляційної інстанцій було відмовлено у відкритті провадження, оскільки позовні вимоги Позивача не підлягають розгляду в порядку цивільного судочинства, позаяк вказаний спір виник щодо захисту честі, гідності, ділової репутації і відшкодування моральної шкоди, завданої неправомірними діями відповідачів не Позивачу як фізичній особі, а саме підприємству (де Позивач є учасником) та Позивачу як засновнику та власнику цього підприємства, тобто спір виник між юридичними особами та повинен розглядатися за правилами господарського судочинства.

Велика Палата Верховного Суду скасувала рішення попередніх інстанцій та направила справу на новий розгляд, вказавши, що «оскільки за своїм характером спори щодо захисту честі, гідності, ділової репутації та відшкодування моральної шкоди є цивільно-правовими, ЦПК України не визначає обмежень щодо розгляду таких спорів між фізичною і юридичними особами в порядку цивільного судочинства. Натомість ГПК України обмежує компетенцію судів господарської юрисдикції справами у спорах про захист ділової репутації та відшкодування моральної шкоди сторонами яких є юридичні особи та/або фізичні особи – підприємці, самозайняті особи. Таким чином, з огляду на предмет позову, суб'єктний склад спору та характер спірних правовідносин Велика Палата Верховного Суду вважає, що спір підлягає розгляду за правилами цивільного судочинства. Визначення предмета, підстав позову та відповідача у спорі – це право, яке належить позивачу, а встановлення обґрунтованості позову – це обов'язок суду, який здійснюється під час розгляду справи, а не на стадії відкриття провадження. Суди першої та апеляційної інстанцій дійшли помилкового висновку про належність цього спору до юрисдикції господарських судів України»

Посилання на джерело:

<https://reestr.court.gov.ua/Review/82308693>

№ справи:	904/4494/18
Дата:	21 листопада 2019 року
Суд:	Велика Палата Верховного Суду
Короткий виклад:	<p><i>Велика Палата Верховного Суду зробила висновок, що при розгляді справ зазначеної категорії суди повинні мати на увазі, що юридичним складом правопорушення, наявність якого може бути підставою для задоволення позову, є сукупність таких обставин: а) поширення інформації, тобто доведення її до відома хоча б одній особі у будь-який спосіб; б) поширена інформація стосується певної фізичної чи юридичної особи, тобто позивача; в) поширення недостовірної інформації, тобто такої, що не відповідає дійсності; г) поширення інформації, що порушує особисті немайнові права, тобто або завдає шкоди відповідним особистим немайновим благам, або перешкоджає особі повно і своєчасно здійснювати своє особисте немайнове право.</i></p> <p>Позивач звернувся з позовом до телеканалу та просив визнати недостовірною інформацію, поширену щодо Позивача. Перша та апеляційна інстанції визнали інформацію недостовірною та зобов'язали телеканал спростувати інформацію. Велика Палата Верховного Суду відмовила у задоволенні касаційної скарги телеканалу (Відповідача).</p> <p>Рішення суду мотивується тим, що доводи відповідача про те, що зазначена вище інформація, яку просить спростувати позивач, має характер оціночних суджень, Велика Палата Верховного Суду вважає безпідставними, оскільки ця інформація стосується конкретних подій, конкретної особи (Позивача) та подається як установлений факт, тобто обставина виявлення під час обшуку та використання підприємством заборонених наркотичних речовин, на які відсутні дозволи, а також факт уведення карантинних обмежень, буцімто через проведений обшук, повідомляється чітко, точно та є констатацією факту з боку кореспондентів телеканалу.</p> <p>Безпідставними є також і доводи Відповідача стосовно того, що про оціночний характер інформації свідчить використання слова «буцімто», оскільки воно стосується лише інформації про оголошення карантину та використання у взаємозв'язку з попереднім твердженням про те, що</p>

	заборонені наркотичні речовини поліцейські у центрі знайшли 3 травня, тобто невід'ємно з ним пов'язане
Посилання на джерело:	https://reyestr.court.gov.ua/Review/86035198
№ справи:	927/791/18
Дата:	18 березня 2021 року
Суд:	Касаційний господарський суд Верховного Суду
Короткий виклад:	<p>Верховний Суд відзначив важливість використання Великого тлумачного словника сучасної української мови в дифамаційних спорах. У своєму рішенні суд вказав:</p> <p><i>«Верховний Суд вважає ці доводи безпідставними та відхиляє їх, оскільки при визначенні терміну "підконтрольний" суди керувалися не цим Законом, а Великим тлумачним словником сучасної української мови (уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел), що є нормальною обґрунтованою практикою вирішення дифамаційних спорів, про що зазначалося вище».</i></p> <p>Господарський суд Чернігівської області рішенням від 30 червня 2020 року, ухваленим за результатами нового розгляду справи та залишеним без змін постановою Північного апеляційного господарського суду від 12 січня 2021 року, позов задовольнив частково: визнав недостовірною і такою, що завдає шкоди діловій репутації Товариству. Верховний Суд залишив судові рішення попередніх інстанцій без змін.</p> <p>Верховний Суд також підтвердив позицію, що в дифамаційних спорах присутній обов'язок доказування правдивості висловлювань зі сторони Відповідача та надав обґрунтовану позицію, що розповсюдження відносно особи звинувачень кримінального характеру є неприпустимим.</p> <p>Як вбачається при аналізі цієї інформації, суди попередніх інстанцій врахували висновок проведеної у цій справі судової лінгвістичної експертизи, в якому експерт виходив з того, що основним лексичним носієм цієї спірної інформації є іменник "дерибан". При наданні тлумачення слову "дерибан" експерт виходив з того, що це слово є жаргонним,</p>

та керувався даними тлумачних словників, відповідно до яких жаргонне слово "дерибан" має в українській мові таке значення: незаконний поділ, привласнення земель, майна, коштів тощо. За висновком експерта в аналізованому висловлюванні слово "дерибан" використовується у своєму прямому лексичному значенні. Ознак його використання у переносному або контекстуально трансформованому значенні аналізоване висловлювання не містить.

З огляду на викладене суди попередніх інстанцій встановили, що відповідач не надав докази достовірності цієї інформації, обвинувальні вироки про притягнення посадових осіб позивача до відповідальності у зв'язку з незаконним привласненням державних коштів у матеріалах справи відсутні. При цьому суди правильно та обґрунтовано зазначили про те, що наявність відкритих кримінальних проваджень відносно посадових осіб позивача щодо привласнення коштів не є доказом вчинення таких злочинів, оскільки за змістом частини шостої статті 75 Господарського процесуального кодексу України лише обвинувальний вирок суду в кримінальному провадженні, який набрав законної сили, є обов'язковим для господарського суду. З огляду на викладене Верховний Суд вважає, що суди попередніх інстанцій дійшли правильного висновку про те, що спірна інформація, поширена Відповідачем у публікації "ТОВ здійснює багатомільйонний дерибан міського бюджету", є недостовірною

Посилання на джерело:

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/95708017>

№ справи:

№ 373/1994/17

Дата:

04 листопада 2020 року

Суд:

Касаційний цивільний суд Верховний Суд

Короткий виклад:

Верховний Суд вказав, що погоджується з висновками судів про те, що позивач, обіймаючи посаду судді, автоматично обмежив своє право на приватність життя, оскільки набув статусу публічної особи, інформація, викладена відповідачем у статті, стосується позивача не як приватної, а як публічної особи.

	<p><i>Окрім того, Верховний Суд черговий раз підтвердив позицію щодо необхідності розрізнення оціночних суджень та фактичних тверджень, а також вказав, що публічна особа має більш широкі межі для критики.</i></p> <p>Щодо оціночного судження Верховний Суд вказує, що Європейський суд із прав людини також підтвердив, що правдивість оціночних суджень не припускає можливості доказування і їх дійсно слід відрізняти від фактів, існування яких може бути підтверджене, та виділив три можливі варіанти фундаменту, на якому можна побудувати свою оцінку: 1) факти, що вважаються загальновідомими; 2) підтвердження висловлювання яким-небудь джерелом; 3) посилання на незалежне дослідження.</p> <p>Таким чином, фактичні твердження та оціночні судження є різними поняттями, а розмежування цих термінів лежить в основі захисту права на честь та гідність, як особистих немайнових прав</p>
--	---

Посилання на джерело:	https://reyestr.court.gov.ua/Review/92973331
------------------------------	--

№ справи:	680/195/17
Дата:	10 червня 2019 року
Суд:	Касаційний цивільний суд Верховного Суду
Короткий виклад:	<p><i>Верховний Суд зазначив, що звернення відповідача до КДКА не є поширенням недостовірної інформації, оскільки здійснювалося відповідачем у визначеному нормами чинного законодавства порядку для оскарження дій позивача.</i></p> <p>Також Верховний Суд зазначає, що за схожих обставин ЄСПЛ вказав, що згідно з рішенням Конституційного Суду України від 10 квітня 2003 року звернення до правоохоронного органу про порушення прав особи не може вважатися поширенням відомостей, які порочать честь, гідність чи ділову репутацію (рішення від 31 березня 2011 року у справі SIRYK v. UKRAINE, N 6428/07, § 37)</p>

	<p>Позивач, маючи статус адвоката, просив суд зобов'язати спростувати як недостовірну інформацію, поширену відповідачем у скарзі до дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії Ради адвокатів Хмельницької області про притягнення позивача до дисциплінарної відповідальності. Позивач вказав, що твердження відповідача у скарзі є надуманими і висловленими з метою приниження його честі, гідності та підриву ділової репутації.</p> <p>Верховний Суд, відмовляючи в задоволенні касаційної скарги, свою позицію обґрунтовував тим, що ч. 1 ст. 36 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» передбачено право на звернення до КДКА із заявою (скаргою) щодо поведінки адвоката, яка може бути підставою для дисциплінарної відповідальності, має кожен, кому відомі факти такої поведінки.</p> <p>Якщо особа звертається до КДКА із заявою (скаргою) щодо поведінки адвоката, в ній міститься та чи інша інформація, проте під час перевірки вона не знайшла свого підтвердження, ця обставина не може сама собою бути підставою для задоволення позову, оскільки у такому випадку особа реалізувала право, передбачене ч. 1 ст. 36 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», а не поширила недостовірну інформацію</p>
--	--

Посилання на джерело:	http://reyestr.court.gov.ua/Review/82315938
------------------------------	--

№ справи:	758/12586/15
------------------	---------------------

Дата:	20 травня 2020 року
--------------	----------------------------

Суд:	Касаційний цивільний суд Верховного Суду
-------------	---

Короткий виклад:	<p><i>Верховним Судом зазначено, що право на недоторканність ділової репутації та честь і гідність публічної особи підлягають захисту лише у випадках, коли політичний, державний або громадський діяч доведе, що інформація поширена «з явним злим умислом», тобто з нехтуванням питання про їх правдивість чи неправдивість, а не з метою доведення до громадськості тверджень про наміри і позицію політичних лідерів, інших публічних осіб та сформуванню про них свою думку.</i></p>
-------------------------	---

	<p>Розглядаючи цю справу Верховний Суд вкотре робить висновки про те, що межі допустимої критики публічної особи є значно ширші, однак Суд акцентує увагу на тому, що публічна особа все ж має право на захист честі, гідності та ділової репутації, якщо інформація була поширена «з явним злим умислом».</p> <p>Верховний Суд також зазначає, що поряд з інформацією чи даними, що підлягають перевірці, стаття 10 Конвенції захищає погляди, критичні зауваження або припущення, правдивість яких не може бути піддана перевірці на правдивість. Оціночні судження також користуються захистом – це передумова плюралізму поглядів. Колегія суддів зауважує, що чинним законодавством не передбачена можливість притягнення до відповідальності за висловлювання оціночних суджень.</p> <p>Вони, як і думки, переконання, судження, критична оцінка певних фактів і недоліків не можуть бути предметом судового захисту, оскільки будучи вираженням суб'єктивної думки і поглядів не можуть бути перевірені на предмет їх відповідності дійсності (на відміну від перевірки істинності фактів), а публічні особи мають бути толерантними до різкої, навіть некоректної критики</p>
--	---

Посилання на джерело:	https://reestr.court.gov.ua/Review/100704375
------------------------------	--

№ справи:	757/8834/16-ц
------------------	----------------------

Дата:	10 жовтня 2018 року
--------------	----------------------------

Суд:	Касаційний цивільний суд Верховного Суду
-------------	---

Короткий виклад:	<p><i>Верховний Суд, розглядаючи цю справу, робить висновки про те, що примусове вибачення як спосіб судового захисту гідності, честі чи ділової репутації не передбачено цивільним законодавством.</i></p> <p>Позивач просив ухвалити рішення щодо негайного поновлення порушеного відповідачами його особистого немайнового права, зобов'язати відповідачів у суді привселюдно попросити в нього вибачення, а на телеканалах, які передавали в новинах інформацію, пояснити телеглядачам, що вони припустилися помилки, вивчили правові норми, які регулюють забезпечення прав людей з інвалідністю, зокрема незрячих людей, які користуються шрифтом Брайля для вивчення оригіналів первинних</p>
-------------------------	--

текстів, як це роблять люди, які не мають проблем із зором і читають оригінали документів не пальцями, а доступним для них зоровим способом, бажають виготовити для позивача, сторони захисту – адвоката, позивача у справі документи шрифтом Брайля, які позивач просив у своєму клопотанні до Генеральної прокуратури України, та стягнути 500 млн грн у відшкодування моральної шкоди.

Верховний Суд свій висновок обґрунтовує так: «Європейський суд з прав людини зауважив, що у справах про захист честі, гідності та ділової репутації фізичні особи мають право вимагати спростування відомостей, які не відповідають дійсності та принижують їхню честь і гідність, та відшкодування завданої шкоди. Обидва заходи було застосовано у справі заявників. Проте на додаток до них суди зобов'язали другого заявника опублікувати в газеті офіційне вибачення. Суд зазначає, що такий захід безпосередньо не передбачено в національному законодавстві. Як видно з відповідної національної судової практики, хоча й пізнішої за події, які розглядаються, установлення зобов'язання просити вибачення у справах про захист честі, гідності та ділової репутації може суперечити конституційній гарантії свободи вираження поглядів. За цих обставин Суд доходить висновку, що зобов'язання судом другого заявника просити вибачення не було встановлене законом і відповідно було порушення статті 10 Конвенції (EDITORIAL BOARD OF PRAVOYE DELO AND SHTEKEL v. UKRAINE, № 33014/05, §§ 54, 58, 59, ЄСПЛ, від 5 травня 2011 року)»

Посилання на джерело:

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/77089316>

№ справи:

727/5418/17

Дата:

21 березня 2019 року

Суд:

Касаційний цивільний суд Верховного Суду

Документ:

Постанова

Короткий виклад:

Верховний Суд відмітив, що у випадку, коли особа звертається до органів державної влади із заявою, у якій міститься та чи інша інформація, і якщо цей орган компетентний перевіряти таку інформацію та надавати відповідь, проте під час перевірки інформація не

знайшла свого підтвердження, вказана обставина не може сама собою бути підставою для задоволення позову, оскільки мала місце реалізація особою конституційного права, передбаченого статтею 40 Конституції, а не поширення недостовірної інформації.

Верховний Суд розглянув справу за позовом Головного управління Державної казначейської служби України у місті Києві до фізичної особи про захист ділової репутації щодо того, що відповідач звернулася зі скаргою до Комітету боротьби з корупцією і організованою злочинністю Верховної Ради України на бездіяльність працівників ГУ ДКСУ у місті Києві, про тривале невиконання ГУ ДКСУ у місті Києві платіжного доручення в рамках виконавчого провадження.

Крім того, Верховний Суд зазначив, що за таких обставин правильним є висновок судів попередніх інстанцій про відмову в задоволенні позову, оскільки оспорювана позивачем інформація не може вважатися недостовірною або відомостями, які порочать честь, гідність та ділову репутацію позивача, бо в цьому разі має місце реалізація відповідачем конституційного права, передбаченого статтею 40 Конституції України, а не поширення недостовірної інформації

Посилання на джерело:

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/80783312>

№ справи:

640/1135/15-ц

Дата:

27 червня 2019 року

Суд:

Касаційний цивільний суд Верховного Суду

Короткий виклад:

Верховним Судом зазначено, що вимоги про захист гідності, честі чи ділової репутації впливають із порушення особистих немайнових прав, тому згідно з пунктом 1 частини першої статті 268 ЦК України позовна давність на них не поширюється, крім випадків, установлених законом, зокрема пунктом 2 частини другої статті 258 ЦК і статтею 37 Закону України «Про друковані засоби масової інформації (преси) в Україні».

	<p>Предметом спору у справі, яка переглядається, є визнання недостовірною та такою, що принижує честь, гідність і ділову репутацію, інформації, розміщеної в ЗМІ у вигляді фонограми, та спростування зазначеної інформації.</p> <p>Суди першої та апеляційної інстанцій, з чим погодився Верховний Суд, відмовляючи в задоволенні позову виходили з того, що про розповсюдження фонограми позивач дізнався у 2013 році, до суду звернувся у 2015 році, тобто зі спливом річного строку, встановленого для спростування недостовірної інформації, а відповідачами заявлено про застосування наслідків спливу позовної давності, що є підставою для відмови в задоволенні позову</p>
--	---

Посилання на джерело:	https://reyestr.court.gov.ua/Review/82769495
------------------------------	--

№ справи:	757/72390/17-ц
------------------	-----------------------

Дата:	27 травня 2020 року
--------------	----------------------------

Суд:	Касаційний цивільний суд Верховного Суду
-------------	---

Короткий виклад:	<p><i>Верховний Суд зазначив, що оскільки інформація, поширена на пресконференції голови правління ПАТ КБ «ПриватБанк», стосовно позивача є суспільно значимою, тобто вона була предметом громадського інтересу на час поширення такої інформації, бо стосувалася націоналізації найбільшого приватного банку країни, таке право громадськості знати цю інформацію переважає над правом позивача на її захист, а тому таке поширення інформації відповідає практиці застосування Європейським судом з прав людини <u>статті 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод</u>.</i></p> <p>Позивач звернувся до суду з позовом, яким просив суд визнати недостовірною та такою, що принижує його честь, гідність та ділову репутацію, інформацію, яка поширена ПАТ КБ «ПриватБанк» на пресконференції голови правління ПАТ КБ «ПриватБанк» та ТОВ «ІА «Інтерфакс-Україна».</p>
-------------------------	--

Позовна заява мотивована тим, що поширена на пресконференції інформація відносно позивача як колишнього голови правління ПАТ КБ «ПриватБанк» про перевищення ним своїх повноважень як голови правління Банку при видачі кредитів є недостовірною, містить відомості про події, яких не існувало, оскільки відсутні правові підстави для твердження на цій пресконференції про перевищення позивачем своїх повноважень, як голови правління Банку при видачі кредитів.

Рішенням суду першої інстанції позов задоволено та мотивовано тим, що висловлювання голови правління ПАТ КБ «ПриватБанк» на пресконференції відносно позивача про перевищення ним своїх повноважень на посаді голови правління Банку під час підписання кредитів, як вже встановленого та підтвердженого факту, не відповідає дійсності, є неправдивим, оскільки не підтвержене обвинувальним вироком у кримінальній справі. Це рішення постановою суду апеляційної інстанції залишено без змін.

Верховний Суд, скасовуючи рішення суду першої та апеляційної інстанції і відмовляючи в задоволенні позову, зважав на те, що інформація, яку бажає спростувати позивач, не містить фактичних даних, а є вираженням суб'єктивної думки і поглядів, направлених на критичну оцінку певних дій, тобто є оціночними судженнями, які не підлягають спростуванню та доведенню стосовно їх правдивості, та по своїй суті стосується інформування громадськості про суспільно значиму подію, то заявлені позовні вимоги задоволенню не підлягають

Посилання на джерело:

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/89578246>

№ справи:

551/881/16-ц

Дата:

80 квітня 2021 року

Суд:

Касаційний цивільний суд Верховного Суду

Короткий виклад:

Верховний Суд нагадав, що вирішуючи справи про захист честі, гідності та ділової репутації, суди повинні перевіряти, чи містить інформація, що стала підставою для звернення до суду, конкретні життєві обставини, фактичні твердження. Якщо зміст і характер досліджуваної інформації свідчать про наявність фактів, така інформація або її частина не може вважатися оціночним судженням, оскільки є не результатом суб'єктивної оцінки, а відображенням об'єктивної істини, що може бути встановлена у судовому порядку.

	<p>Позивач звернулася з позовом до відповідача про захист честі, гідності та ділової репутації і відшкодування моральної шкоди.</p> <p>На обґрунтування позову зазначила, що вона є головою фермерського господарства та очолює громадську організацію, вказувала, що в мережі Інтернет на її сторінці на веб-сайті «Facebook» у відеозаписі відповідач поширила про неї недостовірну інформацію, однак у задоволенні позову їй було відмовлено. Верховний Суд зазначив, що скасовуючи рішення суду першої інстанції, апеляційний суд надав правильну оцінку наявним у матеріалах справи доказам та дійшов обґрунтованого висновку, що викладена у відеозаписі, розміщеному на сторінці відповідача у соціальній мережі Facebook у мережі Інтернет, інформація, висловлювання за своїм змістом є оціночними судженнями, які є вираженням суб'єктивної думки відповідача щодо зазначених в них обставин, тому не є недостовірною інформацією</p>
--	---

Посилання на джерело:	https://reyestr.court.gov.ua/Review/96106078
------------------------------	--

№ справи:	753/338/19
------------------	-------------------

Дата:	10 лютого 2021 року
--------------	----------------------------

Суд:	Касаційний цивільний суд Верховного Суду
-------------	---

Короткий виклад:	<p><i>Верховний Суд передав справу на новий розгляд до суду апеляційної інстанції та акцентував увагу на тому, що журналіст зобов'язаний подавати для публікації об'єктивну і достовірну інформацію. У випадку, якщо редакція не має доказів того, що опубліковані нею відомості відповідають дійсності, вона зобов'язана на вимогу заявника опублікувати їх спростування.</i></p> <p>Розглядаючи справу, суд першої інстанції відмовив у задоволенні позову про захист гідності, честі та ділової репутації, відшкодування моральної шкоди. Апеляційний суд змінив рішення місцевого суду виключно у частині мотивів відмови в задоволенні позову.</p> <p>Верховний Суд робить висновок, що саме на відповідача покладаються обов'язки: переконатися у достовірності поширеної ним інформації; у разі відсутності доказів достовірності оспоруваної інформації, утриматися від її поширення; надати суду докази достовірності такої інформації, а в разі їх відсутності – видалити та спростувати її.</p>
-------------------------	--

	<p>Положеннями національного законодавства та сталою практикою Європейського суду з прав людини підтверджується обов'язок відповідача у цій категорії справ перевіряти поширену ним інформацію та її джерела</p>
<p>Посилання на джерело:</p>	<p>https://reyestr.court.gov.ua/Review/94873667</p>
<p>№ справи:</p>	<p>757/14418/20-ц</p>
<p>Дата:</p>	<p>14 липня 2021 року</p>
<p>Суд:</p>	<p>Касаційний цивільний суд Верховного Суду</p>
<p>Короткий виклад:</p>	<p><i>Верховний Суд зазначив, що такий спосіб судового захисту, як вилучення певної інформації, не відповідає змісту позовних вимог і по суті є цензурою діяльності щодо певної особи.</i></p> <p>Позивач звернувся до суду з позовом до громадської організації «Центр протидії корупції» про захист честі, гідності та ділової репутації. Позовна заява мотивована тим, що про нього у мережі Інтернет у відкритому</p> <p>Реєстрі національних публічних діячів України розміщено інформацію та створено досье національного публічного діяча.</p> <p>Районний суд задовольнив позов, визнав вказану інформацію недостовірною і зобов'язав відповідача спростувати інформацію шляхом вилучення спірних даних із реєстру, оскільки позивач вже не є національним публічним діячем.</p> <p>Апеляційний суд скасував попереднє рішення та відмовив у задоволенні позову, оскільки розміщена інформація не порушує прав позивача, а стосується періоду, коли він був народним депутатом.</p> <p>Верховний Суд, розглядаючи цю справу, робить висновок, що спірна інформація не є недостовірною та не порушує прав позивача, тому не є предметом судового захисту. Ця інформація дійсна та достовірна, не порочить честь, гідність та ділову репутацію позивача, а доводи заявника про те, що визначення його національним публічним діячем ускладнює йому взаємодію з банками та іншими фінансовими установами, не спростовують правильність висновків суду апеляційної інстанції, оскільки не є предметом розгляду у справі про захист честі, гідності та ділової репутації</p>
<p>Посилання на джерело:</p>	<p>https://reyestr.court.gov.ua/Review/98454238</p>